

РЕЗОЛЮЦІЯ

12 травня 2016 р. кафедрою фінансів Національного університету біоресурсів і природокористування України був проведений круглий стіл «Фінанси аграрного сектору: криза інвестування виробництва».

Аграрний сектор економіки України забезпечує продовольчу безпеку країни. Для того, щоб сільське господарство розвивалося інтенсивним шляхом, мало можливість модернізації та було інвестиційно привабливою галуззю необхідне відповідне фінансове забезпечення.

Завідувач кафедри фінансів професор Давиденко Н.М. зазначила, що процес розвитку аграрного сектору супроводжується залученням значних фінансових ресурсів, що пов'язано з використанням власного, позиченого та залученого капіталу. Тобто, із зростанням рівня інтенсивності сільське господарство має вирішити проблему дефіциту власних фінансових ресурсів для подальшого розвитку. Адже, не дивлячись на розміри та організаційно – правову форму аграрні підприємства в умовах зростання цін на ресурси відчують дефіцит власних фінансових ресурсів.

Тому метою проведення заходу стала необхідність визначити основні проблеми фінансового забезпечення, інвестування аграрного сектора в умовах дефіциту фінансових ресурсів та визначення ефективних інструментів щодо залучення додаткових фінансових ресурсів.

Генеральний директор ТОВ «Ліммагрейн Україна» Генрі - Якубовська Т.В. у своєму виступі поділилась досвідом ефективного залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор економіки України, зокрема в ТОВ «Ліммагрейн Україна», яка спеціалізується на насінні зернових та технічних культур є насіннєвою компанією № 1 в Європі і № 4 в світі. Завдяки іноземним інвестиціям відкриваються нові філіали по регіонах України, створюються нові робочі місця а також наукові центри, зокрема Уманський селекційний цент по виведенню нових сортів сільськогосподарських культур.

Експерт громадської організації «Інститут розвитку аграрних ринків» Цвик Г. О. у своєму виступі наголосила, що важливим питанням для малого та середнього агробізнесу в Україні є доступ до фінансово-кредитних

ресурсів. Умови для кредитування, які наразі пропонують вітчизняні банки, не вигідні для підприємців. Аграрні розписки є одним з найбільш ефективних інструментів зменшення ризиків при кредитуванні аграрного сектору. Про це свідчить успішний досвід їх впровадження в Бразилії, де вони дозволяють фермерам залучати до 5 млрд. доларів щороку (близько третьої частини всього фінансування сектору).

В свою чергу, директор державного підприємства «Аграрні реєстри» Ключа С.О. заявив, що підприємство спільно з «Інститутом розвитку аграрних ринків» продовжить впровадження нового фінансового інструменту – аграрних розписок, що передбачає отримання коштів під заставу майбутнього урожаю. В 2016 році плануємо запуснути механізм аграрних розписок по всій країні. Для ефективності даного проекту необхідна підтримка з боку держави а також іноземних інвестиційних банків.

Заступник начальника управління податків і зборів з юридичних осіб ДФС Київської області Павловська С.С. зазначила, що новий режим оподаткування не вигідний сільгоспвиробникам. У поточному році виробники молока та утримувачі великої рогатої худоби відраховуватимуть до бюджету 20% ПДВ, сільгосптоваровиробники, які працюють із зерновими та технічними культурами – 85% ПДВ, усі інші – 50%, а з 2017 року аграрії будуть повністю переведені на загальний режим оподаткування. Виключенням є лише експортно-орієнтовані компанії (агрохолдинги), для яких діє нульова ставка ПДВ при експорті сільгосппродукції.

За I квартал 2016 року, констатує експерт нараховано 120 млн. грн ПДВ сільгоспвиробників Київської області, що у 4 рази менше у порівнянні з I кварталом 2015 року. Нові зміни не на користь державі, і не на користь сільгоспвиробників відмітила Стелла Семенівна.

Заступник директора департаменту фінансово-кредитної політики Міністерства аграрної політики та продовольства України Гнатюк С.А. відмітила, що обсяг прямої державної підтримки сільгоспвиробників зменшився в порівнянні з минулим роком. В цьому році з Державного бюджету

виділено лише 350 млн. грн., з яких 300 млн. грн. виділено на здешевлення кредитів, а 50 млн. грн. – на часткове відшкодування вартості тварин.

В ході круглого столу заступник директора ТОВ «Агро-холдинг МС» Яцик Л. В. зазначали про низький рівень держаної підтримки та високі ставки і не вигідні умови кредитування банками. Наголосила, що необхідний ефективний механізм залучення фінансових ресурсів в аграрний сектор економіки.

Проблеми фінансування сільськогосподарських товаровиробників розглянула у своїй доповіді головний науковий співробітник Інституту економіки і прогнозування Молдаван Л.В. Вона розповіла про закордонний досвід державної підтримки сільгоспвиробників. Вказала на нагальну потребу створення кооперативних банків і кредитних спілок в Україні, членами яких виступали б сільгоспвиробники.

Директор з економіки і фінансів ТОВ «Укрзапчастина» Амер О.В. відмітила, що матеріально-технічна база сільськогосподарських підприємств України з кожним роком зношується і майже не оновлюється. Розв'язання проблеми технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств за рахунок власних джерел фінансування сьогодні неможливе. Залучення зовнішніх ресурсів, зокрема довгострокового кредитування, для аграрних підприємств залишається найбільш проблемним питанням. Тому, оформлення сільськогосподарської техніки та обладнання на умовах лізингу є на сьогодні досить реальним способом поліпшення ситуації матеріально – технічного оснащення аграрних підприємств. Однак, відсутня державна підтримка під час купівлі високопродуктивної та якісної іноземної техніки, стримує розвиток передових технологій в сільськогосподарському виробництві.

Директор страхової компанії «Країна» експерт з аграрного страхування Загородній О.П. зазначив у своїй доповіді, що сьогодні агрострахування в Україні переживає не найкращі часи. На сьогоднішній день територія, яка використовується під сільгоспвиробництво в Україні, застрахована лише на 5 %. Якщо спостерігати за подібним досвідом в інших країнах, то система

аграрного страхування там отримала підтримку уряду, і сьогодні має позитивний результат у своєму розвитку. Показник застрахованих посівів у європейських країнах сягає 60-90%. Послугою страхування користуються українські фермери, коли хочуть отримати кредит, учасники форвардних закупівель зерна Аграрного фонду та великі холдинги. Однак, для успішної роботи з агрострахування треба налагодити діалог між сільгоспвиробниками та страховими компаніями, також дуже важливим є фінансова підтримка держави. Щоб аграрії підтримали сільгоспстрахування, потрібно виробити єдину модель управління ризиками та домогтися розуміння фермерів, на яких умовах відбувається страхування, як оцінюються ризики та вирішуються спірні питання.

Обговоривши доповідь, учасники заходу ***визначили перспективні напрями*** подальшого фінансування аграрного сектору:

- підвищення інвестиційної привабливості сільського господарства на основі дерегуляції підприємницької діяльності;
- вдосконалення системи державної підтримки сільгоспвиробників з питань аграрного страхування та лізингу;
- створення кооперативних банків з метою надання кредитів сільгоспвиробникам на пільгових умовах;
- прийняти окремий рамковий Закон України «Про сільськогосподарський кооперативний кредит» («Про сільськогосподарську кредитну кооперацію»);
- встановити обов'язковість і визначити рівень держпідтримки формування статутних фондів місцевих та центрального кооперативних банків.

**Завідувач кафедри фінансів
д.е.н., професор**

Давиденко Н.М.